

Socialförvaltningen

Linda-Maria Krekula
linda-maria.krekula@boden.se

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Remissvar på SOU 2021:37 Stärkt rätt till personlig assistans, S2021/04587

Sammanfattning

De föreslagna ändringarna är till övervägande del positiva och bedöms bidra till en ökad rättssäkerhet. Detta gäller främst det förtydligade ansvaret vid egenvård samt att förslaget möjliggör för hälso- och sjukvårdsinsatser att utföras inom ramen för personlig assistans. Det kommer att leda till ett mer sammanhållet stöd för den enskilde och att ansvaret mellan olika vårdgivare förtydligas. Vad gäller de nya föreslagna grundläggande behoven, det schabloniserade föräldraavdraget och ventilen behöver vissa tänkbara följder av förslagen belysas.

Nya grundläggande behov

Det grundläggande behovet *kontinuerligt stöd som den enskilde till följd av sitt funktionshinder behöver för att förebygga att han eller hon fysiskt skadar sig själv, någon annan eller egendom* förmodas bli svår att tidsbestämma på annat sätt än att den personliga assistansen behöver ges till personen under all vaken tid. Detta eftersom stödet enligt förslaget ska ges i förebyggande syfte och det troligtvis är svårt att bedöma och identifiera tidpunkter då det saknas behov av sådant stöd för de personer som har sådana funktionsnedsättningar att insatsen kan bli aktuell.

Det grundläggande behovet *kontinuerligt stöd som föranleds av varaktig eller långvarig medicinsk problematik där uteblivet stöd utgör en allvarlig risk för liv eller hälsa* kommer att ställa mycket höga krav på de läkarintyg som kommer att ligga till grund för bedömningen. Olika tolkningar av läkarintyg är idag en anledning till att bedömningar mellan kommunen och Försäkringskassan skiljer sig åt. För det föreslagna grundläggande behovet är det troligt att läkarintygen kommer att bara helt avgörande för om personlig assistans enligt den grunden kan ges.

Föräldraavdrag

Förslag till schablon

Det schabloniserade föräldraavdraget som utredningen föreslår kommer att underlätta handläggningen i fråga om beräkning av tidsavdraget, men det föreslagna åldersintervallet (s. 431) för de yngre barnen är för stort. I utredningen anges på s. 433 att det hjälpbehov som återstår efter att avdraget gjorts ska anses gå utöver vad som är normalt för ett barn i ifrågavarande ålder. Principen ska alltså vara densamma som idag. Men den föreslagna schablonen med det åldersintervall som föreslås på s. 431 speglar inte denna princip. Det föreslagna föräldraavdraget för de två lägsta åldersintervallen innebär exempelvis att det för ett barn som är 11 månader görs ett föräldraavdrag om 84 timmar per vecka, och för ett barn som är 13 månader görs ett föräldraavdrag om 21 timmar per vecka. Detta trots att behovet av hjälp av en förälder hos barn utan funktionsnedsättning i motsvarande ålder normalt inte avtar så drastiskt.

Avdraget enligt den föreslagna schablonen för åldern 1–6 är så stort att det inte speglar principen om att en jämförelse ska göras med ett barn utan funktionsnedsättning. Den hjälp som en sexåring normalt behöver av en förälder motsvarar inte den tid som en ettåring normalt behöver. För att spegla den ovan nämnda principen behöver den föreslagna schablonen justeras avseende åldersintervallet 1–6 till fler åldersintervall och med ett föräldraavdrag som gradvis trappas ned.

Ventilen – Hänsyn till det enskilda barnets situation

Den föreslagna ventilen kommer enligt förslaget att beröra barn som enligt nuvarande regelverk eller med den föreslagna schablonen i föräldraavdraget inte skulle beviljas personlig assistans på grund av att antalet timmar som skulle berättiga assistans är för få. I betänkandet anges på s. 440 att ett barn som ligger strax under gränsen för vad som hade gett inträde i den kommunala personliga assistansen riskerar att hamna helt utanför insatsen och inte beviljas assistans för någon del av sina stödbehov. Motiven till förslaget tycks alltså vara att de barn vars behov hamnar just under tidsgränsen för när personlig assistans kan beviljas, genom ventilen ska kunna kvalificera för insatsen. Det är däremot inte säkert att den föreslagna bestämmelsen kommer att tillämpas enbart i de fallen, med hänsyn till hur den formuleras enligt förslaget. Även barn vars behov ligger mycket under tidsgränsen torde kunna beviljas personlig assistans med motiveringen att det bedöms vara till barnets bästa.

Med hänsyn till att det skulle röra sig om ett fåtal timmar assistans per vecka finns det emellertid en stor risk att den personliga assistansen inte kan verkställas med sådan kontinuitet som lagstiftaren avsett för den insatsen. I sådana fall riskerar just verkställigheten att inte vara till barnets bästa, vilket är en omständighet som inte kan förutses vid den kommunala myndighetens handläggning.

Kerstin Larsson
Verksamhetschef Individ- och familjeomsorgen